

Ljubljana, 3. marec 2021
Štev.: 41/2021-VK

Gospod Janez Janša, predsednik

Vlade Republike Slovenije

E: gp.kpv@gov.si

**Gospod Zdravko Počivalšek, minister Ministrstvo
za gospodarski razvoj in tehnologijo**

E: gp.mgrt@gov.si

Gospod mag. Andrej Šircelj, minister

Ministrstvo za finance

E: gp.mf@gov.si

Gospod Janez Cigler Kralj, minister

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

E: gp.mddsz@gov.si

Gospod Jernej Vrtovec, minister

Ministrstvo za infrastrukturo

E: gp.mzi@gov.si

dr. Vasko Simoniti, minister

Ministrstvo za kulturo

E: gp.mk@gov.si

Zadeva: APEL IN PREDLOGI PROIZVAJALCEV TER DOBAVITELJEV V GOSTINSKO TURISTIČNI PANOGI IN VERIGI

Spoštovani,

Številni ukrepi in vsa dosedanja protikoronska zakonodaja je pomembno pripomogla k preživetju gospodarstva in obstoju številnih podjetij. Žal pa je naš ključni poslovni trg (hoteli, bari, restavracije in gostinstvo nasploh) že predolgo zaprt in zato se posledično soočamo z nepremostljivimi težavami v poslovanju. Še posebej takrat, kadar pomislimo na čas, ko bodo trenutno veljavni moratoriji za vračilo kreditov potekli.

Kot specializirani proizvajalci in dobavitelji v panogi gostinstva se ukvarjamo s proizvodnjo in distribucijo različnih živilskih proizvodov za celoten segment v povezani verigi gostinstva in turizma, ki ne more obratovati, če mu blaga ne dostavimo.

V kolikor sta gostinstvo in turizem onemogočena pri svojem izvajanju osnovnega poslovnega poslanstva, nimamo komu prodajati proizvodov in blaga, ki so namenjeni izključno tej panogi in celotni gostinsko turistični verigi. Medsebojno smo poslovno in finančno izredno prepleten in povezan sistem, ki je praktično že pol leta neprekinjeno v celoti ali večinoma zaprt.

Kot proizvajalci in dobavitelji dejavnosti gostinstva in turizma se pač ukvarjamo s proizvodnjo in trgovino na debelo in tako nismo direktno onemogočeni z odloki Vlade, zato tudi nimamo enake bonitete, kot tisti, ki posledično ne poslujejo zaradi teh odlokov. Kljub vsemu pa smo vseeno tudi mi onemogočeni pri svojem delu in ne moremo poslovati. V času, ko so vsi gostinski in pridruženi lokali zaprti zaradi posledic odlokov, tudi mi nimamo s kom poslovati. Kljub temu, da smo »le« posredno blokirani, trpimo neposredno škodo iz naslova izpada dohodka vendar zaradi specifičnega položaja ne dobimo celovitih nadomestil za zaposlene (bruto II), kar za nas pomeni dodaten strošek.

V tem času smo izkoristili vse ukrepe, ki so nam bili omogočeni s strani države v obliki državne pomoči za naše poslovanje. Na žalost pa smo se po več mesecih brez resnih prihodkov iz poslovanja sedaj vsi skupaj znašli v situaciji, ki za nas ni več vzdržna. Porabili smo finančne rezerve, ki so ostale iz predhodnega poslovanja. Trenutno lahko le stežka najemamo dodatne kredite, da lahko redno plačujemo celotne obveznosti do države in vseh svojih zaposlenih. Ne moremo pa drugače poseči v svoje poslovanje ali se reorganizirati, ker ne smemo odpuščati, saj v nasprotnem primeru izgubimo nadomestila, ki jih v vsem tem obdobju epidemioloških ukrepov dobivamo za vse tiste zaposlene, ki so na čakanju.

V Sloveniji je več kot 8000 gostinskih objektov, kjer je zaposlenih preko 30.000 ljudi. Vendar pa z dejavnostjo gostinstva ni povezano samo zgoraj navedeno število ljudi. Zaradi zastoja celotne branže so prizadeta tudi podjetja in zaposleni v celotni oskrbni verigi, ki proizvaja za gostinstvo in turizem in širšo branžo oskrbuje s številnimi drugimi proizvodi, raznoterim blagom in različnimi, z delovanjem gostinstva povezanimi storitvami. Vsa ta podjetja so tik pred tem, da razglasijo nelikvidnost. Še posebej je to problematično takrat, ko pomislimo na bližajoči se zaključek moratorija na odplačevanje glavnih kreditov. To v prispodobi lahko pomeni tudi »zadnji žebelj v krsto« vsem podjetjem, ki so svojo konkurenčnost in razvoj dolga leta gradila na področju proizvodnje in oskrbe v verigi gostinstva in turizma, kot pomembnega stebra slovenske ekonomije.

Z dnem, ko je začel veljati odlok o zaprtju gostinskih in turističnih ponudnikov, so bila skladišča polna surovin, živil in blaga namenjenega izključno verigi gostinstva. Blagu z normalnim rednim rokom uporabe je v tem trenutku rok za uporabo žal že potekel, saj so vsi gostinski in povezani lokali zaprti že praktično pol leta. Za omenjeno »problematično« blago moramo sedaj izdajati finančne dobropise, plačevati odvoz in drago biološko uničenje, na drugi strani pa dobaviteljem poravnati obveznosti. Zaradi posledic ukrepov za zajezitev epidemije si delamo dvojno ekonomsko škodo, ki si jo moramo še sami plačevati (prihodkov ni, dobavitelji morajo biti poplačani, pretečeno blago pa je potrebno v skladu s strogimi pravili v živilski industriji z visokimi stroški odstraniti s pomočjo za to pooblaščenih podjetij). Bojimo

se, da se bodo kmalu pričele izvajati finančne izvršbe tudi pri tistih redkih dobaviteljih, kjer imamo posamezne dogovore o zamiku plačil. Tudi dobavitelji občutijo finančno krizo in nimajo veliko več potrpljenja čakati na svoj denar. Na prihodkovni strani pa se istočasno soočamo z več stamilijonskimi izpadi dohodka.

Proizvajalci živil, dobavitelji proizvodov in storitev v celotni verigi za gostinstvo, apeliramo na vas, da razmislite o vsaj delnem odprtju lokalov, skladno s pravili, ki naj jih in jih lahko gostinci upoštevajo. Veliko je namreč vseh vrst gostinskih lokalov (bari, restavracije, gostilne, drugi ponudniki tovrstnih storitev), ki imajo zunanje terase in po analogiji iz maja 2020, lahko v skladu z zahtevami NIJZ, ustrezno varno in pregledno organizirajo svoje delo.

Podobno so zadeve urejene v Italiji in sedaj tudi na Hrvaškem. Prav tako je smiselno, da jim omogočite delo s celotno ponudbo storitev. V danih razmerah je ogrožena predvsem množica slovenskih grosistov, s poudarkom na specializiranih grosistih za gostinstvo ter proizvajalci živil in pijač, vinarji, pivovarji, prehrabeni in drugi proizvajalci, ki zaradi zaprtja gostinstva beležijo velike izgube. Menimo, da smo tako predlagatelji tega dokumenta kot tudi podjetja v naši poslovni verigi nepravilno obravnavani, mi pa posledično tudi neupravičeno izvzeti iz ukrepov, ki bi nam pomagali prebroditi za nas najhujšo krizo sodobnega časa.

Cilj ukrepov bi moral biti takšen, da se dejansko res opravljajo vse tiste dejavnosti, ki lahko zagotovijo potrošniku in ponudniku storitve varno delo in poslovanje v skladu z zahtevami, ki jih je pred nas postavila epidemija. Gostinstvo v svojem širšem obsegu, ki lahko zagotovi ustrezno varno poslovanje na odprtem in posledično s tem tudi nadzor svojega dela, gotovo sodi med panoge, ki bi lahko (v vsakem primeru omejeno) poslovale.

Po nekaterih podatkih predstavlja delež okužb, ki naj bi izhajale iz gostinske dejavnosti, le 2 % vseh okužb v novi epidemiji. Namesto preglednega, varnega in nadzorovanega delovanja lokalov se ljudje širom Slovenije naskrivaj srečujejo v privatnih objektih zaprtega tipa in posledično bistveno bolj kvarijo vsakodnevno sliko okužb v naši državi.

Predlagamo in apeliramo na vas, da razmislite o dodatnih ukrepih, ki bi jih zajeli v PKP9 in s katerimi bi nam omogočili poslovno preživetje:

**1. UKREP ČAKANJA NA DELO – UGODNEJŠA OBRAVNAVA
DELODAJALCEV, KI NISO PRIZADETI SAMO DIREKTNO AMPAK TUDI INDIRECTNO
ZARADI UKREPOV VLADE**

Delodajalcem, ki kot eno izmed dejavnosti opravljajo dejavnost, ki posledično zaradi odlokov Vlade ne sme direktno ali indirektno obratovati oz. obratuje v bistveno zmanjšanem obsegu ter tudi z njo povezane dejavnosti, je potrebno omogočiti povračilo stroška čakanja na delo ne glede na padec prihodkov.

2. POGOJI ZA UKREP ČAKANJA NA DELO

Sprememba pogoja za upravičenost do ukrepa pri 10% padcu prihodkov v 1. četrtletju 2021 glede na 1. četrtletje 2019. Podaljšanje ukrepa najmanj do **30. junija 2021**. Upravičenost

Predlagamo zagotovitev nadomestila nabavne vrednosti za vse proizvode, za katere je bil izdan finančni dobropis oz. odpis zaradi poteka roka v času, ko podjetja in posamezniki v oskrbni verigi zaradi epidemije niso in ne morejo obratovati, saj je bil to za vsa podjetja izreden neplanirani in nepotreben strošek, na katerega zaradi ukrepov niso imeli vpliva.

Navedli smo predloge za najnujnejše ukrepe, ki jih potrebujemo, da lahko ohranimo svoje dejavnosti, delovna mesta in proizvodnjo.

S spoštovanjem,

Bruno Komac, l.r.
Predsednik Združenja malih trgovcev Slovenije

mag. Vida Kožar
Direktorica PTZ